

การเปิดรับสื่อที่มีผลต่อการยอมรับการสมรสเท่าเทียมของ เจนโอเรชัน Y ในเขตกรุงเทพมหานคร

วันที่รับบทความ	29/06/2568
วันแก้ไขบทความ	08/10/2568
วันตอบรับบทความ	10/10/2568

ธัญญ์นารา พลัปปลาทอง^{1,*} พรพรหม ชมงาม²

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการเปิดรับสื่อที่มีผลต่อการยอมรับการสมรสเท่าเทียมของเจนโอเรชัน Y ในเขตกรุงเทพมหานคร เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยใช้แบบสอบถามออนไลน์เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ทดสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถามด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ครอนบาคกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 39 คน ได้ระดับความเชื่อมั่น 0.78 และแจกแบบสอบถามออนไลน์กับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นกลุ่มเจนโอเรชัน Y ที่มีช่วงอายุระหว่าง 28-43 ปี ที่อาศัยอยู่ในเขตกรุงเทพมหานครจำนวน 368 คน ด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม จากนั้นนำข้อมูลมาวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงคิดเป็นร้อยละ 42.4 ช่วงอายุระหว่าง 28-33 ปีมีสัดส่วนมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 51.4 การศึกษาระดับปริญญาตรีมีสัดส่วนสูงสุด คิดเป็นร้อยละ 69 และส่วนมากนับถือศาสนาพุทธ คิดเป็นร้อยละ 91.8 ใช้สถิติเชิงพรรณนาเพื่อคำนวณหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเป็นรายด้านและโดยรวม พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีการเปิดรับสื่อเกี่ยวกับการสมรสเท่าเทียมในระดับมาก ($\bar{X} = 3.82$, S.D. = 0.77) การยอมรับการสมรสเท่าเทียมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.00$, S.D. = 0.60) และทดสอบสมมติฐานโดยใช้สถิติอนุमान คือ สถิติสหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน พบว่า ในภาพรวมการเปิดรับสื่อมีความสัมพันธ์กับการยอมรับการสมรสเท่าเทียมในเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = .822$) ที่ระดับ 0.01 ซึ่งสามารถสรุปได้ว่า การเปิดรับสื่อที่มีจำนวน 3 ตัวแปรได้แก่ การแสวงหาข้อมูล การเปิดรับข้อมูล การเปิดรับประสบการณ์ มีความสัมพันธ์กับการยอมรับการสมรสเท่าเทียม ตรงตามสมมติฐานที่ได้กำหนดไว้

คำสำคัญ: การเปิดรับสื่อ การยอมรับ การสมรสเท่าเทียม เจนโอเรชันวาย เพศทางเลือก

^{1*} สาขาวิชาการสื่อสารเชิงกลยุทธ์ คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ

อีเมล: thunnara.plub@bumail.net

² ภาควิชาการสื่อสารและสื่อใหม่ คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ

The Effects of Media Exposure on the Acceptance of Marriage Equality among Generation Y in Bangkok

Received	29/06/2025
Revised	08/10/2025
Accepted	10/10/2025

Thunnara Plubplathong ^{1,*} Pornprom Chomngam ²

Abstract

This study aimed to examine the influence of media exposure on the acceptance of marriage equality among Generation Y in Bangkok. Quantitative research was employed. The data were collected through an online questionnaire. A pilot test with 39 respondents yielded a Cronbach's alpha coefficient of 0.78 indicating acceptable reliability. The main survey employed a cluster sampling method to gather responses from 368 participants. The findings revealed that the majority of respondents were female (42.4%). The largest age group was between 28–33 years (51.4%). Most respondents held a bachelor's degree, with the highest proportion (69%), and the majority identified as Buddhist (91.8%). Descriptive statistics were used to calculate mean and standard deviation for each dimension and overall. The findings indicated that media exposure related to marriage equality was at a high level ($M = 3.82$, $SD = 0.77$), and the acceptance of marriage equality was also at a high level ($M = 4.00$, $SD = 0.60$). Pearson's correlation coefficient was employed to test the research hypothesis at a significance level of 0.01. The findings indicated a statistically significant positive correlation between media exposure and the acceptance of marriage equality ($r = .822^{**}$, $p < 0.01$). Specifically, the three dimensions of media exposure, information seeking, information reception, and experiential reception, were all positively associated with the acceptance of marriage equality, supporting the study's initial hypothesis.

Keywords: Media exposure; Acceptance; Marriage equality; Generation Y; LGBTQIA+

^{1*} Strategic Communications Program, Faculty of Communication Art, Bangkok University
e-mail: thunnara.plub@bumail.net

² Communications and New Media Department, Faculty of Communication Arts, Bangkok University

บทนำ

ในประเทศไทยเกิดการเสนอให้มีกฎหมายรับรองการสมรสเท่าเทียมมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2544 แม้จะเผชิญอุปสรรคทั้งทางกฎหมายและทัศนคติของสังคม กระแสการเรียกร้องการสมรสเท่าเทียมยังคงดำเนินต่อเนื่อง และพระราชบัญญัติสมรสเท่าเทียมในประเทศไทยสำเร็จในปีพ.ศ. 2567 (Thairath Plus, 2567) การสมรสเท่าเทียมนั้นเริ่มเป็นกระแสสังคมที่เกิดขึ้นหลังจากการยอมรับเพศทางเลือกที่เกิดขึ้นในต่างประเทศ โดยมีการให้เกียรติจัดตั้งวันสำคัญสำหรับกลุ่มเพศทางเลือก ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2542 “บิล คลินตัน” อดีตประธานาธิบดีของสหรัฐ ซึ่งเรียกว่า “Gay & Lesbian Pride Month” ก่อนที่ในปี พ.ศ. 2552 สมัยอดีตประธานาธิบดีบารัก โอบามา ได้เปลี่ยนชื่อเป็น “LGBT Pride Month” และเมื่อมีตัวเพศวิถีที่หลากหลายมากยิ่งขึ้นในปัจจุบันและเพื่อเป็นการยอมรับความหลากหลายและความเท่าเทียมทางเพศจึงทำให้ตัวย่อเพิ่มมากขึ้น จนกลายเป็น LGBTQIA+ ใน ปัจจุบัน (กฤตพล สุธิภัทรกุล, 2565) สื่อมีความสำคัญทั้งในแง่ของการให้ข้อมูลข่าวสาร และสร้างกรอบแนวคิดขึ้นใหม่ให้กับกลุ่ม LGBTQIA+ เห็นได้อย่างชัดเจนในทุกวงการสื่อได้มีการนำเสนอเรื่องราวต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการยอมรับเพศสภาพในแง่มุมต่าง ๆ เช่นละครโทรทัศน์เรื่อง ใจซ่อนรัก นำเสนอประเด็นความรักระหว่างผู้หญิงกับผู้หญิง ซึ่งได้รับความสนใจอย่างกว้างขวางจากผู้ชม ทั้งในประเทศและต่างประเทศ โดยปรากฏเป็นกระแสบนสื่อสังคมออนไลน์และมีอัตราการรับชมสูง ส่งผลให้บริษัทผู้ผลิตได้รับความนิยมเพิ่มขึ้น และทำให้นักแสดงคู่หลักเป็นที่รู้จักในวงกว้าง (ข่าวสด, 2567)

ใน พ.ศ. 2566 มีละครโทรทัศน์ที่เป็นกระแสดังมากอีกเรื่องที่สะท้อนเห็นถึงครอบครัวแบบ LGBTQIA+ คือเรื่อง มาตาลดา จากการศึกษาละครเรื่องนี้ของเสริมศิริ นิลดำ และคณะ (2567, น. 8) พบว่าสื่อมวลชนเป็นเสมือนตัวแทนการขัดเกลาทางสังคม ยิ่งเปิดรับสื่อมากก็ยิ่งส่งเสริมทัศนคติในการยอมรับเพศสภาพมากขึ้น การรับชมรายการโทรทัศน์ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับ LGBTQIA+ ทำให้เกิดการรับรู้แบบแรงกระเพื่อมต่อทัศนคติผู้ชมที่มีต่อกลุ่ม LGBTQIA+ เป็นสิ่งช่วยเสริมสร้างและสนับสนุนทัศนคติ ความรู้สึกไปในทิศทางที่ถูกต้อง ซึ่งเป็นหนึ่งสิ่งทีนำไปสู่การยอมรับกฎหมายการสมรสเท่าเทียม โดยในงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยต้องการที่จะศึกษาให้เห็นถึงการเปิดรับสื่อที่มีผลต่อการยอมรับการสมรสเท่าเทียมเพื่อขยายมุมมองการสร้างสรรคสื่อที่สามารถช่วยสร้างความเข้าใจ ลดอคติ และสร้างแบบอย่างที่ดีของสภาพแวดล้อมที่เปิดกว้างในการนำไปสู่การยอมรับการสมรสเท่าเทียมโดยสมบูรณ์ เพื่อให้เกิดการพัฒนารูปแบบในการนำเสนอของสื่อแง่มุมอื่น ๆ นอกจากเรื่องความรักของเพศสภาพ เพราะการสมรสเท่าเทียมเกิดขึ้น เพื่อทุกคนจะได้รับ ความเท่าเทียม และได้รับความคุ้มครองทางกฎหมาย ไม่ใช่เพียงในเรื่องของความรักโรแมนติกเท่านั้น แต่ยังรวมไปถึงสิทธิในการจัดการทรัพย์สินของคู่ชีวิต สิทธิการเป็นผู้จัดการแทนในทางอาญา เช่นเดียวกับสามี-ภรรยา สิทธิรับบุตรบุญธรรม สิทธิรับมรดก สิทธิในการเซ็นยินยอมให้รักษาพยาบาลอีกฝ่ายรวมไปถึงสิทธิในการจัดการศพอีกด้วย

สื่อเป็นตัวกลางทำให้เห็นคู่รักเพศทางเลือกที่กล้าเปิดตัวต่อสาธารณชนเกิดขึ้นมากมาย การขยายตัวของเทคโนโลยีสื่อที่เกิดขึ้นมากมายทั้งสื่อออฟไลน์ และสื่อออนไลน์ ทำให้การเข้าถึง

สื่อ่นั้นเป็นเรื่องที่ยากมากยิ่งขึ้น สื่อเป็นส่วนสำคัญในการกระจายข้อมูลสำคัญ สะท้อนความคิดเห็นสาธารณะ และสร้างการรับรู้ใหม่ ๆ รวมถึงสร้างกรอบแนวคิดใหม่ ๆ ให้กระตุ้นให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางสังคมอยู่เสมอ เอลิมพล พิทักษ์บวรชัย และคณะ (2566, น. 47) ได้มีการศึกษาการยอมรับทางสังคมในความหลากหลายทางเพศของคนต่างวัยพบว่า จากความเปลี่ยนแปลงของกระแสสังคมอันเนื่องมาจาก การพัฒนาของเทคโนโลยีและวิถีชีวิต ความเป็นอยู่ ทำให้สังคมเกิดกระบวนการยอมรับต่อกลุ่มคนหลากหลายเพศมากขึ้น โดยเฉพาะอิทธิพลจากสื่อและสังคมออนไลน์ที่มีการกล่าวถึงกลุ่มคนหลากหลายเพศที่ประสบความสำเร็จในหน้าที่การงาน และมีชีวิตในสังคมอย่างเป็นสุข แต่อุปสรรคที่สำคัญในเชิงบริบทสังคมจะเป็นเรื่องของช่องว่างระหว่างวัย เพราะประเทศไทยเองมีกลุ่มคนแต่ละช่วงวัยที่แตกต่างกัน คนสูงวัยเองยังไม่ยอมรับถึงหลักการสมรสเท่าเทียม อันเนื่องจากชุดความคิดและกรอบวัฒนธรรม ความเป็นอยู่ ปุ่มหลังบริบททางสังคม ที่คนแต่ละช่วงวัยเติบโตสั่งสมประสบการณ์ ความนึกคิดที่แตกต่างกันมาแต่ละช่วงเวลา แต่เมื่อสื่อได้ให้พื้นที่กับประเด็นการสมรสเท่าเทียมของกลุ่ม LGBTQIA+ มากขึ้น ทำให้สามารถเห็นข้อโต้แย้งและเหตุผลสนับสนุนมากมายในแง่มุมต่าง ๆ ในการเรียกร้องสิทธิอันเป็นพื้นฐานของความเป็นมนุษย์

การเปิดรับสื่อในสังคมไทยมีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างมาก เมื่อเทียบกับการเปิดรับสื่อในช่วงแรกที่มีการเรียกร้องการยอมรับการสมรสเท่าเทียม ทุกวันนี้ผู้รับสารหันมาใช้สื่อสมัยใหม่ เช่น สื่อดิจิทัล สื่อโซเชียลมีเดีย แทนการใช้สื่อดั้งเดิม การเปลี่ยนแปลงไปสู่การใช้สื่อสมัยใหม่นี้ทำให้การกระจายข้อมูลไปได้ไว และไกลมากยิ่งขึ้น ผู้รับสารสามารถเลือกรับสารที่ตรงกับความสนใจได้นอกจากนี้เทคโนโลยีสื่อสมัยใหม่ยังอนุญาตผู้สร้างสรรค์สื่อเก็บข้อมูลที่ผู้รับสารมีต่อชิ้นงานสื่อที่นำเสนอออกไป นั่นหมายความว่า การเปิดรับสื่อยังแสดงถึงการมีส่วนร่วมของผู้รับสารอีกด้วย ประกอบกับการสมรสเท่าเทียมเป็นประเด็นร้อนที่เกิดขึ้นในช่วง พ.ศ. 2567 จึงมีผู้ที่ต้องการเปิดรับเพื่อแสวงหาข้อมูลในประเด็นดังกล่าว โดยเฉพาะกับกลุ่มคนเจนเนอเรชันวาย ในเขตกรุงเทพมหานคร ที่มาจากหลายพื้นที่ทั่วประเทศ อยู่ท่ามกลางการเปลี่ยนผ่านจากองค์ความรู้ ค่านิยมเดิมจากรุ่นพ่อแม่เป็นเจนเนอเรชันที่เปิดรับสื่อ เข้าใจสื่อได้ทุกรูปแบบทั้งสื่อดั้งเดิมและสื่อสมัยใหม่ กำลังต้องการข้อมูลต่าง ๆ เพื่อการยอมรับสิ่งใหม่ที่กำลังเปลี่ยนแปลงไป สื่อมีบทบาทสำคัญอย่างมากในการสร้างทัศนคติสร้างการรับรู้ ให้ข้อมูลในเรื่องของการสมรสเท่าเทียม เพราะฉะนั้นจึงมีความสำคัญอย่างมากที่จะต้องสร้างสรรค์สื่ออย่างมีคุณภาพ เพื่อไม่ให้เกิดความเข้าใจผิด การสูญเสียความน่าเชื่อถือ หรืออาจร้ายแรงจนถึงขั้นเกิดความขัดแย้งทางสังคมได้ สื่อต้องรวบรวมองค์ความรู้ เผยแพร่ไปสู่การสร้างสรรคอย่างมีจรรยาบรรณ ให้ประชาชนมีข้อมูลไว้ใช้ตัดสินใจในประเด็นการยอมรับการสมรสเท่าเทียมอย่างรอบคอบ ช่วยสร้างความเข้าใจ เสริมสร้างสังคมไทยให้มีความสามัคคี และยอมรับสิ่งใหม่ที่เกิดขึ้นนี้อย่างชาญฉลาด

การยอมรับในสังคมไทยเป็นเรื่องที่มีความสำคัญมาก เพราะเป็นการแสดงถึงความสัมพันธ์ของการอยู่ร่วมกันในสังคม มีบทบาทในการสร้างความปรองดอง ความสุขและเสถียรภาพของสังคมไทย เพราะประเทศไทยเองเป็นประเทศที่มีความหลากหลายทั้งในด้านของเชื้อชาติ ศาสนา

การศึกษา การเมือง และยังรวมไปถึงการยอมรับความแตกต่างทางเพศ และการยอมรับการสมรสเท่าเทียม ซึ่งเป็นจุดที่ทำให้ประชาชนชาวไทยทุกคนที่มีเพศสภาพที่ต่างกันได้รู้สึกถึงการเป็นส่วนหนึ่งในสังคมไทย ก่อนที่ร่าง พ.ร.บ. การสมรสเท่าเทียมจะผ่านนั้น สื่อได้มีการพูดถึงประเด็นนี้และประชาชนจำนวนมากได้มีการแสดงความคิดเห็น ทศนคติ แสดงถึงความสนใจตลอดเวลา จากบุคคลที่ได้รับสารในประเด็นการสมรสเท่าเทียม ทั้งสื่อออฟไลน์และออนไลน์ โดยสื่อที่เห็นได้ชัดคือ สื่อโซเชียลมีเดียที่สามารถเห็นคอมเมนต์ของคนทั่วประเทศ มีการโต้แย้งแสดงความคิดเห็นในประเด็นการสมรสเท่าเทียมกันตลอดเวลา ทั้งหมดนี้เป็นการแสดงออกถึงการยอมรับการสมรสเท่าเทียม พบว่าสังคมไทยมีการยอมรับเพศทางเลือกหรือ LGBTQIA+ แบบมีเงื่อนไข และแต่ละบุคคลมีระดับการยอมรับที่ต่างกัน เพราะวัฒนธรรมไทยยังมีกำแพงบางอย่างซ่อนอยู่อีก เช่น วัฒนธรรมองค์กร หรือสถาบันต่าง ๆ ในเรื่องของ การแต่งกายของเพศทางเลือกในสถานศึกษา การถูกตีกรอบในการทำงานในสายวิชาชีพ คำนำหน้าที่แตกต่างไม่ตรงกับการแสดงออกทางเพศ สิ่งเหล่านี้แสดงให้เห็นว่าการยอมรับต่อความหลากหลายทางเพศถึงจะมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้น แต่ยังคงโดนกีดกันและการเลือกปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรมอยู่

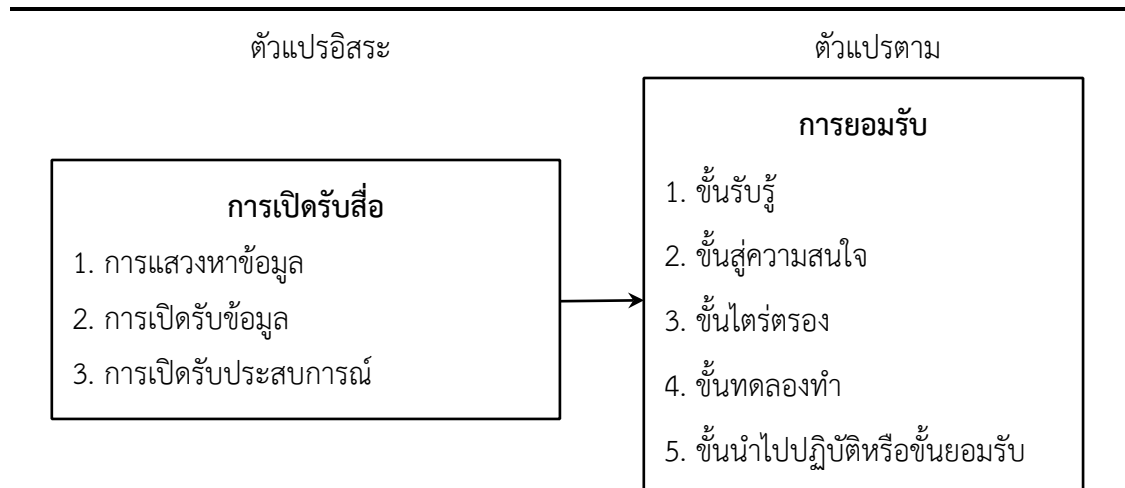
ดังนั้น ผู้วิจัยจึงเล็งเห็นความสำคัญของการศึกษาการเปิดรับสื่อที่มีผลต่อการยอมรับการสมรสเท่าเทียมของกลุ่มคนเจนเนอเรชันวายที่เป็นกลุ่มเปลี่ยนผ่านจากรุ่นพ่อแม่ที่มีการถกเถียงถึงค่านิยมที่ต่างกันในสังคมตลอดเวลาและอาศัยในเขตกรุงเทพมหานครซึ่งเป็นศูนย์รวมที่มีประชากรจากหลายพื้นที่อาศัยอยู่ร่วมกัน เชื่อว่าผลการวิจัยนี้จะเป็นประโยชน์ต่อการทำความเข้าใจบริบทการทำงานของสื่อ สามารถนำผลการศึกษาไปใช้ในการให้ข้อมูล รวมไปถึงการสร้างสรรค์สื่อที่เกี่ยวข้องกับการสมรสเท่าเทียมให้มีคุณภาพและชัดเจนมากยิ่งขึ้น กับบุคคลที่เปิดรับสื่อในเรื่องการสมรสเท่าเทียม ช่วยให้เกิดความเข้าใจในบรรทัดฐานใหม่ของสังคมไทยอันจะนำไปสู่การยอมรับการสมรสเท่าเทียม รวมไปถึงกรอบแนวคิด และเป็นส่วนหนึ่งของการสร้างความสุขของการอยู่ร่วมกันอย่างสมบูรณ์ในสังคม

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาการเปิดรับสื่อที่เกี่ยวกับการสมรสเท่าเทียมของ เจเนอเรชัน Y ในเขตกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาการยอมรับการสมรสเท่าเทียมของ เจเนอเรชัน Y ในเขตกรุงเทพมหานคร
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของการเปิดรับสื่อที่มีต่อการยอมรับการสมรสเท่าเทียมของ เจเนอเรชัน Y ในเขตกรุงเทพมหานคร

สมมติฐานการวิจัย

การเปิดรับสื่อมีผลต่อการยอมรับการสมรสเท่าเทียมของเจเนอเรชัน Y ในเขตกรุงเทพมหานคร

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ กลุ่มเจนเนอเรชัน Y ที่อาศัยอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งไม่สามารถระบุขอบเขตของจำนวนประชากรได้อย่างครบถ้วน (Infinite Population) ผู้วิจัยได้กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้โปรแกรม G* Power 3 ขนาดของผลกระทบอยู่ในระดับปานกลาง (Input Effect Size $f^2 = 0.15$) ความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ คือ 0.05 (α err prob = 0.05) พลังของการทดสอบ คือ 0.95 [Power (1- β err prob) = 0.95] จำนวนของตัวแปรอิสระหรือจำนวนของตัวแปร ที่ใช้ในการพยากรณ์ (Number of Predictors) เท่ากับ 3 สามารถคำนวณได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างขั้นต่ำ (n) ตามเงื่อนไขข้างต้นเท่ากับ 119 แต่เนื่องจากจำนวนตัวอย่างยังมีมากยิ่งทำให้ค่าที่คำนวณได้มีความคงเส้นคงวา (Hair, Hult, Ringle, & Sarstedt, 2017, pp. 104-122) ดังนั้น ผู้วิจัยจึงเลือกใช้ขนาดตัวอย่างตามที่เก็บได้จริง คือ 368 คน การเลือกกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม ผู้วิจัยแบ่งกลุ่มผู้ตอบออกเป็น 2 กลุ่ม คือ ช่วง 1-31 ธันวาคม 2567 และ 1-31 มกราคม 2568 ซึ่งปัจจัยด้านประชากรในแต่ละกลุ่ม มีลักษณะทั่วไปไม่แตกต่างกัน ผู้วิจัยเก็บตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามได้ในช่วง 1-31 มกราคม 2568 และหยุดเก็บข้อมูลเมื่อผู้ตอบมีจำนวนครบ 368 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากทฤษฎี แนวคิดที่เกี่ยวข้อง โดยแบบสอบถาม ประกอบด้วย 3 ตอน ดังนี้

2.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ การศึกษา และศาสนา

2.2 ข้อมูลเกี่ยวกับการเปิดรับสื่อการสมรสเท่าเทียม ซึ่งคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่าแบบ Likert scale แบ่งออกเป็น 1) การแสวงหาความรู้เรื่องการสมรสเท่าเทียม 2) การเปิดรับข้อมูลเรื่องการสมรสเท่าเทียม และ 3) การเปิดรับประสบการณ์การสมรสเท่าเทียม

2.3 ข้อมูลเกี่ยวกับการยอมรับการสมรสเท่าเทียม ซึ่งคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่าแบบ Likert scale แบ่งออกเป็น 1) ชั้นรับรู้ 2) ชั้นสู่ความสนใจ 3) ชั้นไตร่ตรอง 4) ชั้นทดลองทำ และ 5) ชั้นนำไปปฏิบัติ หรือ ชั้นยอมรับ

การสร้างและหาประสิทธิภาพของเครื่องมือผู้วิจัยศึกษาแนวคิด ทฤษฎี โดยทำความเข้าใจเกี่ยวกับเนื้อหาที่จะทำการวิจัยเพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม และทำการตรวจสอบเนื้อหาของแบบสอบถามให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามไปให้กับผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา โดยใช้ดัชนีความสอดคล้องระหว่างรายการข้อคำถามกับวัตถุประสงค์การวิจัยด้วยค่า IOC (Index of Item Objective Congruence) อยู่ที่ 0.88 หลังจากนั้น ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Tryout) กับกลุ่มที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 39 คน ก่อนการเก็บข้อมูลจริงเพื่อหาคุณภาพของเครื่องมือ โดยค่าสัมประสิทธิ์ Cronbach's Alpha เท่ากับ 0.78

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ได้เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการกำหนดแหล่งข้อมูลคือ แหล่งปฐมภูมิ โดยผู้วิจัยใช้บริการจากเว็บไซต์ Google ที่เรียกว่า Google forms ในการสร้างแบบสอบถามออนไลน์ขึ้นมา หลังจากนั้นผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามออนไลน์ไปยังบริษัท และสมาคมจำนวน 5 แห่ง ได้แก่ สมาคมศิษย์เก่าอัสสัมชัญ จำนวน 80 คน สมาคมศิษย์เก่าเซนต์โยเซฟคอนเวนต์ จำนวน 80 คน บริษัทกลุ่มเซ็นทรัล จำกัด (มหาชน) จำนวน 40 คน บริษัท จีเอ็มเอ็มแกรมมี จำกัด (มหาชน) จำนวน 46 คน และบริษัทไทยวอร์ก เซอร์วิส หรือ โอโกต้า จำนวน 12 คน นอกจากนี้ยังได้ขอความร่วมมือจากเพจและกลุ่มในเฟซบุ๊กที่นำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับผู้มีความหลากหลายทางเพศ จำนวน 3 เพจ คือ Into the borderland จำนวน 35 คน Menfocus จำนวน 27 คน และ T-Pageant Club FB จำนวน 48 คน ซึ่งการเลือกแหล่งเก็บตัวอย่างนี้มีความสนใจในการให้ข้อมูล และยังทำให้การศึกษานี้ได้รับข้อมูลรอบด้านมากขึ้นจากคนที่อยู่ในแวดวงการศึกษา วงการบันเทิง ภาครัฐกิจเอกชน และกลุ่มที่มีการแสดงออกเรื่องความหลากหลายทางเพศโดยตรง เมื่อผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาครบถ้วนตามจำนวน ก็ดำเนินการตรวจสอบแบบสอบถามออนไลน์ที่ได้รับมา เพื่อตรวจสอบความสมบูรณ์ของการตอบแบบสอบถาม และนำผลที่ได้ไปวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการทางสถิติต่อไป

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้มาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปเพื่อหาค่าต่าง ๆ ดังนี้

- 1) ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้สถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) เพื่อหาค่าความถี่ และร้อยละ
- 2) วิเคราะห์การเปิดรับสื่อการสมรสเท่าเทียมและการยอมรับการสมรสเท่าเทียม โดยใช้สถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) เพื่อคำนวณหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

3) ทดสอบสมมติฐาน โดยใช้สถิติอนุมาน (Inferential Statistics) คือ สถิติสหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

สรุปผลการวิจัย

ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับทางลักษณะประชากรของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 28-33 ปี คิดเป็นร้อยละ 51.4 การศึกษาคือระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 69 และนับถือศาสนาพุทธ คิดเป็นร้อยละ 91.8

การเปิดรับสื่อการสมรสเท่าเทียม ประกอบด้วย การแสวงหาข้อมูล การเปิดรับข้อมูล และการเปิดรับประสบการณ์ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.82$, S.D. = 0.77) และเมื่อพิจารณาเป็นตัวแปร พบว่า ทั้ง 3 ตัวแปรมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทั้งหมด โดยตัวแปรที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือการเปิดรับประสบการณ์ ($\bar{X} = 4.00$, S.D. = 0.866) โดยกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่คิดเป็นร้อยละ 42.1 เห็นตรงกันว่าสื่อที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการสมรสเท่าเทียมช่วยให้มีมุมมองทัศนคติที่ดีมากยิ่งขึ้นต่อกลุ่ม LGBTQIA+ อันดับสองการเปิดรับข้อมูล ($\bar{X} = 3.78$, S.D. = 0.87) กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่คิดเป็นร้อยละ 59.2 เห็นว่าการสมรสเท่าเทียมเป็นประเด็นใหม่ทางสังคมที่ควรค่าแก่การทำความเข้าใจ และอันดับสุดท้ายการแสวงหาข้อมูล ($\bar{X} = 3.67$, S.D. = 0.85) กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่คิดเป็นร้อยละ 44.8 มีความเห็นตรงกันว่าประเด็นเรื่องการสมรสเท่าเทียมสามารถพบเห็นได้ในสื่อต่าง ๆ ถึงแม้ว่าจะไม่ได้ตั้งใจแสวงหาข้อมูลนี้โดยตรง

การยอมรับการสมรสเท่าเทียม ประกอบไปด้วย 5 ขั้น ได้แก่ ขั้นรับรู้ ขั้นสู่ความสนใจ ขั้นไตร่ตรอง ขั้นทดลองทำ (Trial) และขั้นนำไปปฏิบัติหรือขั้นยอมรับ (Adoption) และเมื่อพิจารณาเป็นตัวแปร พบว่า ทั้ง 5 ตัวแปรมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทั้งหมด ($\bar{X} = 4.0$, S.D. = 0.60) โดยตัวแปรที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ขั้นนำไปปฏิบัติหรือขั้นยอมรับ ($\bar{X} = 4.44$, S.D. = 0.64) กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่คิดเป็นร้อยละ 69 จะสนับสนุนการสมรสเท่าเทียมที่เกิดขึ้นกับตัวตนเอง หรือบุคคลสำคัญรอบตัว อันดับสองขั้นไตร่ตรอง ($\bar{X} = 4.18$, S.D. = 0.68) กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่คิดเป็นร้อยละ 57.1 คิดว่าการสมรสเท่าเทียมเป็นสิ่งที่แสดงถึงความเท่าเทียมกันในสังคมไทย อันดับสามขั้นทดลองทำ ($\bar{X} = 3.91$, S.D. = 0.67) กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่คิดเป็นร้อยละ 67.7 พร้อมช่วยสนับสนุนบุคคลในครอบครัวหากพวกเขาต้องการสมรสระหว่างบุคคลที่มีเพศเดียวกัน อันดับสี่ ขั้นสู่ความสนใจ ($\bar{X} = 3.85$, S.D. = 0.95) กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่คิดเป็นร้อยละ 37.2 สนใจในรายละเอียดการสมรสเท่าเทียมในทุก ๆแง่มุมเพื่อแยกแยะความเป็นไปได้ในการเปลี่ยนแปลงของสังคมครั้งนี้ และอันดับสุดท้ายขั้นรับรู้ ($\bar{X} = 3.60$, S.D. = 0.76) กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่คิดเป็นร้อยละ 47.3 รับรู้ถึงประโยชน์ของการสมรสเพศเดียวกันที่มีต่อสังคมไทย

อภิปรายผลการวิจัย

การศึกษาถึงการเปิดรับสื่อที่มีผลต่อการยอมรับการสมรสเท่าเทียมของเจนเนอเรชัน Y ในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่าตรงตามสมมติฐานที่ผู้วิจัยได้กำหนดไว้ สามารถสรุปได้ว่า การเปิดรับสื่อที่มีเนื้อหาอันเกี่ยวกับการสมรสเท่าเทียมในกลุ่มเจนเนอเรชัน Y มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญที่ส่งผลต่อการยอมรับการสมรสเท่าเทียมในสังคม สามารถกล่าวได้ว่าตัวแปรการเปิดรับสื่อทั้ง 3 ได้แก่ การแสวงหาข้อมูล การเปิดรับข้อมูล และการเปิดรับประสบการณ์ มีความสัมพันธ์และผลต่อระดับการยอมรับใน 5 ขั้นตอนของกระบวนการยอมรับ ได้แก่ ขั้นรับรู้ ขั้นสนใจ ขั้นไตร่ตรอง ขั้นทดลองทำ และขั้นนำไปปฏิบัติหรือยอมรับ

การเปิดรับสื่อเกี่ยวกับการสมรสเท่าเทียมของเจนเนอเรชัน Y พบว่าสื่อมีบทบาทสำคัญในการเป็นตัวกลางทำให้ประเด็นการสมรสเท่าเทียมกระจายเข้าสู่สังคมอย่างแพร่หลาย ซึ่งจากผลการศึกษาพบว่า ถึงแม้ช่วงแรกจะไม่ได้สนใจเรื่องการสมรสเท่าเทียมแต่ก็สามารถพบเห็นสารที่เกี่ยวข้องกับการสมรสเท่าเทียมในสื่อได้ทั่วไป แสดงให้เห็นว่าในปัจจุบันสื่อได้มอบพื้นที่ให้กับประเด็นทางสังคมในประเด็นการสมรสเท่าเทียม และความเป็นเพศทางเลือกอย่างมาก นอกจากนี้สารที่ได้นำเสนอออกมาสู่ผู้รับสารนั้นยังทำให้เกิดการรับรู้ ไปสู่ความสนใจที่จะแสวงหาข้อมูลเพิ่มเติม สื่อยังสร้างพื้นที่ให้เกิดการสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งโดยรวมส่งผลให้ผู้รับสารเกิดทัศนคติที่ดีมากยิ่งขึ้นต่อกลุ่ม LGBTQIA+ อีกด้วย ซึ่งสอดคล้องกับ Piltch-Loeb et al. (2021, p. 11) ที่กล่าวว่าสื่อที่มีความชัดเจนและมาจากแหล่งที่มีความน่าเชื่อถือสามารถสร้างกระแสการตระหนักรู้ไปสู่การเปลี่ยนแปลงทัศนคติและพฤติกรรมนำไปสู่การยอมรับได้ รวมไปถึงงานของดวงฤทัย พงศ์ไพฑูรย์ (2544, น. 4) และ ญฐนันท์ ศิริเจริญ (2555, น. 148-167) ที่กล่าวไปในทิศทางเดียวกันว่า การเปิดรับสื่อมีความสำคัญในการเปลี่ยนแปลงความคิดและพฤติกรรมของผู้รับสารและความตั้งใจในการเปิดรับสื่อยังมีความสัมพันธ์กับการเปลี่ยนแปลงทัศนคติในระดับบุคคลและระดับสังคมอีกด้วย ดังนั้นสื่อจึงมีบทบาทสำคัญในการเป็นตัวกลางเชื่อมโยงประเด็นนี้เข้าสู่สังคมอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ประชาชนมีข้อมูลเพียงพอในการทำความเข้าใจประเด็นการสมรสเท่าเทียมนี้ในทุกมิติ

การยอมรับการสมรสเท่าเทียมของเจนเนอเรชัน Y ในเขตกรุงเทพมหานคร ภาพรวมอยู่ในระดับมากแสดงให้เห็นว่าคนเจนเนอเรชัน Y มีมุมมองที่เปิดกว้าง และยอมรับในสิทธิการสมรสเท่าเทียมของกลุ่ม LGBTQIA+ มากขึ้น พร้อมทั้งจะสนับสนุนคนรอบตัวหากพวกเขาหรือใครก็ตามที่มีความต้องการที่จะแต่งงานกัน และไม่ได้มองการสมรสเท่าเทียมเป็นเพียงสิทธิในการแต่งงานเท่านั้น แต่ยังสนใจในทุก ๆ แง่มุมที่เพศทางเลือกได้เรียกร้องผ่านกฎหมายการสมรสเท่าเทียม เช่น สวัสดิการทางสังคม การจัดการทรัพย์สินของคู่ชีวิต และสิทธิในการดูแลคู่ชีวิต ตลอดจนมองว่าประเด็นการสมรสเท่าเทียมนี้เป็นสิ่งหนึ่งที่แสดงให้เห็นถึงความเท่าเทียมกันของสังคมไทยอีกด้วย ยิ่งไปกว่านั้นผลการศึกษาแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ของสื่อที่เข้ามามีบทบาทและในการเป็นตัวกลางให้ข้อมูลและกระตุ้นให้เกิดความสนใจแสวงหาข้อมูลเพิ่มเติม นำไปสู่การยอมรับในระดับต่าง ๆ ตามที่ได้ทำการศึกษาซึ่ง สอดคล้องกับงานวิจัยของอัญมณี รักดีมวชน, รติชา สุธรรมป้า, และวราภรณ์ จันมะโน

(2567, น. 53) ที่กล่าวว่า การเปิดรับสื่อละครโทรทัศน์ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับเพศทางเลือก ก็ยังมีแนวโน้มจะเปิดใจยอมรับและเข้าใจกลุ่มเพศทางเลือกมากขึ้น ประกอบกับงานของเสริมศิริ นิลดำ และคณะ (2567, น. 8) พบว่าละครโทรทัศน์ “มาตาลดา” มีส่วนสำคัญในการเปลี่ยนแปลงทัศนคติของผู้ชมต่อครอบครัวที่มีความหลากหลายทางเพศ โดยสื่อสามารถสร้างความเข้าใจใหม่ สนับสนุนการอยู่ร่วมกันอย่างเท่าเทียม และช่วยขับเคลื่อนการยอมรับความแตกต่างในสังคมไทย คล้ายกับงานของ ธนายุทธ ฐาการอรธยา (2565, น. 92) ที่อธิบายว่าสื่อร่วมสมัยสามารถสอดแทรกแนวคิดความเท่าเทียมทางเพศได้อย่างแนบเนียนและมีพลังโน้มน้าวสูง และไปในทิศทางเดียวกันกับงานของ Choomgrant and Boonyasarn (2017, p. 96) ที่พบว่า สื่อในชุมชนเมืองสามารถเป็นปัจจัยส่งเสริมการยอมรับความหลากหลายทางเพศได้อย่างกว้างขวางในกลุ่มประชากรวัยรุ่นและคนรุ่นใหม่

จากผลการศึกษาในครั้งนี้แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ของสื่อและการยอมรับการสมรสเท่าเทียม ที่ไม่สามารถแยกออกจากกันได้ การสมรสเท่าเทียมเป็นกระแสสังคมที่อาศัยสื่อในการช่วยกระจายเสียงของผู้เรียกร้องมาตลอดระยะเวลา 23 ปี สื่อได้สร้างภาพจำให้กับกลุ่ม LGBTQIA+ ในเชิงบวกแตกต่างจากในอดีตอย่างสิ้นเชิง ทำให้เกิดทัศนคติใหม่ สิ่งเหล่านี้จึงเป็นการตอกย้ำให้เห็นว่าสื่อมีพลังในการสร้างความเข้าใจ ไม่ได้เพียงแค่เป็นสื่อกลางในการเผยแพร่ข้อมูลเท่านั้น ยังช่วยหล่อหลอมมุมมองให้เกิดการยอมรับประเด็นทางสังคมใหม่ที่เกิดขึ้น สื่อเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยผลักดันกฎหมายการสมรสเท่าเทียมในครั้งนี้ให้สำเร็จ หากสื่อยังคงทำหน้าที่นี้อย่างต่อเนื่อง มอบข้อมูลที่ถูกต้อง สร้างสรรค์และปราศจากอคติ ก็จะเป็นแรงผลักดันสำคัญที่ทำให้สังคมไทยเดินหน้าไปสู่การยอมรับการสมรสเท่าเทียมในวงกว้างอย่างสมบูรณ์ได้มากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1. การศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยใช้แบบสอบถามเพื่อเก็บข้อมูล ประกอบกับการสมรสเท่าเทียมเป็นประเด็นทางสังคมที่มีปัจจัยแทรกซ้อนหลายอย่าง ทำให้อาจจะไม่ได้รับข้อมูลที่ละเอียดมากพอ หากมีการสุ่มแบบขั้น อาจช่วยให้ได้รับข้อมูลจากลักษณะประชากรที่แตกต่างกัน เช่น ศาสนา หรือการเก็บข้อมูลเฉพาะเพศชาย หญิง ประกอบกับการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพร่วมด้วย เช่น การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) หรือการสนทนากลุ่ม (Focus Group) จะช่วยให้วิเคราะห์ และตีความงานวิจัยได้อย่างสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

2. การศึกษาครั้งนี้มุ่งเน้นเฉพาะเขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นจังหวัดหลักในการขับเคลื่อนการยอมรับการสมรสเท่าเทียม มีกิจกรรมต่าง ๆ มากมาย เช่น งาน Pride และการหาเสียงกับจังหวัดอื่น ๆ ในประเทศไทย ซึ่งมีความแตกต่างในหลายมิติ เช่น ค่านิยม วัฒนธรรมท้องถิ่น บริบททางสังคม และการเปิดรับข่าวสาร การเข้าถึงข้อมูล การขยายพื้นที่การเก็บรวบรวมข้อมูลและเพิ่มจำนวนกลุ่มตัวอย่างให้เหมาะสม จะช่วยให้การวิเคราะห์การยอมรับการสมรสเท่าเทียมนี้เห็นภาพรวมในระดับประเทศได้มากขึ้น

3. การศึกษาในครั้งนี้เป็นการศึกษาเฉพาะเจาะจงเอนเรชัน Y ในเขตกรุงเทพมหานคร ควรขยายขอบเขตการศึกษาไปยังแต่ละเอนเรชัน เช่น เอนเรชันเอกซ์ และเบบี้บูมเมอร์ ซึ่งมีความนิยมเรื่องเพศ การสมรส และครอบครัวแบบเดิมดั้งเดิม นอกจากนี้การศึกษาในเอนเรชันแซต และ เอนเรชันอัลฟ่า ก็มีความสำคัญไม่แพ้กัน เพราะอาจจะมีมุมมองเรื่องการสมรสเท่าเทียม เป็นสิ่งปกติไปแล้วทางสังคม การขยายขอบเขตการศึกษาในด้านของเอนเรชันนี้จะช่วยให้ได้ภาพรวมที่ครอบคลุม ทิศทางการเปลี่ยนแปลงของสังคมตั้งแต่กรอบแนวความคิดเรื่องการสมรสแบบดั้งเดิมที่ต่อเนื่องมาจนถึงบริบทการสมรสเท่าเทียมในสังคมไทยปัจจุบัน

บรรณานุกรม

- กฤตพล สุธีภัทรกุล. (2565). เปิดตัวย่อ “LGBTQIA+” คืออะไร มาจากไหน. ค้นเมื่อ 5 มีนาคม 2568, จาก <https://www.bangkokbiznews.com/lifestyle/1008000>.
- ข่าวสด. (2567). ทูบสถิติ 1 ล้านใน 3 ชม. ปิดฉาก “ใจซ่อนรัก” ยืน 1 เทรนด์โลก เผยเรตติ้ง จบอย่างสวยงาม. ค้นเมื่อ 5 มีนาคม 2568, จาก https://www.khaosod.co.th/entertainment/news_9359421?utm_source=copilot.com.
- เฉลิมพล พิทักษ์บวรชัย, เขาวริน ชาญสายชล, พิมพ์พัชชา หยิมการุณ, ภัทรดร พุทธนุรัตน์, เมษันต์ ปรมัติกุล, ยอดศักดิ์ รักษาแก้ว, ... วสิริชัย วัฒนเสวตน์. (2566). รายงานเรื่อง สื่อความเท่าเทียม การยอมรับทางสังคม ในความหลากหลายทางเพศของคนต่างวัย. กรุงเทพมหานคร : สำนักสันติวิธีและธรรมาภิบาล สถาบันพระปกเกล้า.
- ณัฐนันท์ ศิริเจริญ. (2555). การใช้สื่อบูรณาการเพื่อสร้างความเป็นพลเมืองกับอนาคตประชาธิปไตยไทย. *Veridian E-Journal, Silpakorn University สาขามนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ*. 5 (1), น. 148–167. ค้นเมื่อ 5 มีนาคม 2568, จาก <https://he02.tci-thaijo.org/index.php/Veridian-E-Journal/article/view/28111>.
- ดวงฤทัย พงศ์ไพฑูรย์. (2544). การเปิดรับข่าวสาร ความรู้ และทัศนคติเกี่ยวกับเพศศึกษาของวัยรุ่นในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานิเทศศาสตร์พัฒนาการคณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธนายุทธ ฐาการอรธยา. (2565). ทัศนคติด้านความหลากหลายและความเท่าเทียมทางเพศของผู้ผลิตและผู้รับชมสื่อซีรีส์วาย เรื่อง คินน์พอร์ช เดอะ ซีรีส์ (KinnPorsche The Series). วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานิเทศศาสตร์ คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เสริมศิริ นิลดำ, กรกนก นิลดำ, ชนะภัย ส้งแก้ว, ดนุญ จินน้ำใส, พิมพ์ชนก ไชยนนท์, ภัทรดนัย บุญศรี, และวรรณุช ลิสุวรรณ. (2567). “มาตาลดา” กับทัศนคติและการยอมรับต่อครอบครัวที่มีความหลากหลายทางเพศของกลุ่มผู้ชม Gen Z. *วารสารสหวิทยาการเพื่อการพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์*. 14(1), URU–J.ISD 269592. ค้นเมื่อ 5 มีนาคม 2568, จาก <https://so06.tci-thaijo.org/index.php/GRAURU/article/view/269592>.
- อัญมณี ภักดีมวลง, รติชา สุธรรมป่า, และวราพจน์ จันมะโน. (2567). ลักษณะประชากรศาสตร์ พฤติกรรมการเปิดรับละครโทรทัศน์เพศทางเลือกที่ส่งผลต่อทัศนคติและการยอมรับเพศทางเลือกของประชาชนทั่วไป ในเขตพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่. *วารสารวิทยาการจัดการและการบัญชี*. 3(2), น. 39–56. ค้นเมื่อ 5 มีนาคม 2568, จาก https://so07.tci-thaijo.org/index.php/JMSA_FMS_URU/article/view/5404.

-
- Choomgrant, K. & Boonyasarn, D. (2017). An alternatively interpretative message for greater understanding of gender equality in Bangkok, Thailand. **Journal of International Thai Tourism Academic**. 13(1), pp. 83–98. Retrieved March 5, 2025, from <https://so02.tci-thaijo.org/index.php/jitt/article/view/112046>.
- Hair, J. F., Hult, G. T. M., Ringle, C. M., & Sarstedt, M. (2017). **A primer on partial least squares structural equation modeling (PLS-SEM)**. (2nd ed). Thousand Oaks, CA: Sage Publications.
- Piltch-Loeb, R., Savoia, E., Goldberg, B., Hughes, B., Verhey, T., Kayyem, J., ... Testa, M. (2021). Examining the effect of information channel on COVID-19 vaccine acceptance. **PLoS ONE**. 16(5), e0251095. Retrieved March 5, 2025, from <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0251095>.
- Thairath Plus. (2567). ย้อนรอยเส้นทาง 23 ปี กว่าจะมีกฎหมายสมรสเท่าเทียม เพื่อให้ ‘ทุกเพศ’ เท่ากัน. (2567). ค้นเมื่อ 5 มีนาคม 2568, จาก <https://plus.thairath.co.th/topic/politics&society/104527>.